

Het Mulier Instituut onderzoekt

WAT KUNNEN BUURTSPOORTCOACHES BETEKENEN VOOR DE SPORTVERENIGING?

DOOR ANOUK BRANDSEMA EN JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

Buurtsportcoaches, soms beter bekend als combinatiefunctionaris of beweegmakelaar, zijn sinds 2008 actief in Nederlandse gemeenten. Buurtsportcoaches krijgen in het Nationaal Sportakkoord een rol om sportverenigingen te ondersteunen bij het werken aan de Open Club-gedachte, betere samenwerking tussen sectoren en meer diversiteit in de sportvereniging. Wie zijn deze buurtsportcoaches en wat kunnen zij betekenen voor de sportvereniging?

Vier op de vijf buurtsportcoaches (87%) hebben als doel te zorgen dat meer buurtbewoners lid worden van een sportvereniging (figuur 1). Een ander belangrijk doel van buurtsportcoaches (80%) is het versterken van sportverenigingen in hun maatschappelijke functie. Gemeenten zetten buurtsportcoaches naar eigen inzicht in, passend bij de lokale situatie. De buurtsportcoaches richten hun activiteiten vooral op jeugd van 4 tot 12 jaar en jongeren van 12 tot 18 jaar. Daarnaast hebben zij aandacht voor doelgroepen als ouderen, mensen met een beperking, mensen met overgewicht en volwassenen. Een buurtsportcoach kan zich in zijn werk op meerdere doelgroepen richten en met meerdere sectoren samenwerken. De verenigingsondersteuner is een apart type buurtsportcoach. Dit zijn coaches die zich primair richten op het versterken van een of meerdere sportvereniging(en) in een gemeente.

Taken op en rondom de sportvereniging

Gemiddeld is een buurtsportcoach in een jaar betrokken geweest bij elf sportverenigingen en zes sportaanbieders. Buurtsportcoaches zijn vooral betrokken bij de sporten: voetbal (65%), dansen (47%), basketbal (41%), gymnastiek/turnen (40%) en atletiek (39%). De belangrijkste taak voor buurtsportcoaches op de sportvereniging is het opzetten of versterken van samenwerkingsverbanden (85%, figuur 2). Het organiseren van activiteiten/aanbod (78%), het coördineren van activiteiten en mensen (74%) en het promoten van een vereniging of aanbod (71%) volgen daarna als belangrijke taken op de sportvereniging. Met deze taken op en voor de sportvereniging beogen veel

buurtsportcoaches vooral kinderen of kwetsbare burgers te leiden naar structurele sportdeelname of naar participatie in de maatschappij. Om deze doelgroepen een plek te kunnen bieden richten buurtsportcoaches zich op het versterken van sportverenigingen (zowel organisatorisch als maatschappelijk) door bijvoorbeeld vrijwilligers op te leiden of te adviseren bij beleid.

Opbengsten

De helft van de buurtsportcoaches ziet dat door hun inzet de maatschappelijke functie van sportverenigingen is versterkt (50%) en dat meer mensen lid zijn geworden van een sportvereniging of -organisatie (45%, figuur 3). Uit onderzoek blijkt dat buurtsportcoaches die werkzaam zijn als verenigingsondersteuner het vaak lastig vinden om concrete resultaten te benoemen, omdat hun voornaamste bezigheid – het opbouwen en onderhouden van het netwerk – moeilijk te kwantificeren is. Daarnaast spelen per vereniging andere vraagstukken, waardoor het complex is om op gemeenteniveau concrete resultaten te benoemen.

Maatwerk

Wat een buurtsportcoach precies voor een sportvereniging kan betekenen, is sterk afhankelijk van de gemeentelijke context en de situatie per vereniging. Maatwerk staat centraal. Voor buurtsportcoaches die zich bezighouden met sportverenigingen staat voorop dat de sportverenigingen worden versterkt, zodat deze verenigingen een bredere maatschappelijke rol op zich kunnen nemen (en daarmee kunnen bijdragen aan het behalen van maatschappelijke overheidsdoelen). Bij het versterken van de sportclub is het aangaan van samenwerking en het opbouwen van een netwerk voor de sportclub erg belangrijk. Als verenigingen in contact willen komen met een buurtsportcoach, dan is het goed navraag te doen bij (de sportafdeling van) de gemeente en te zorgen dat de vereniging goed bereikbaar is voor externen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat buurtsportcoaches het vaak lastig vinden om de juiste contacten binnen de sportvereniging te vinden.

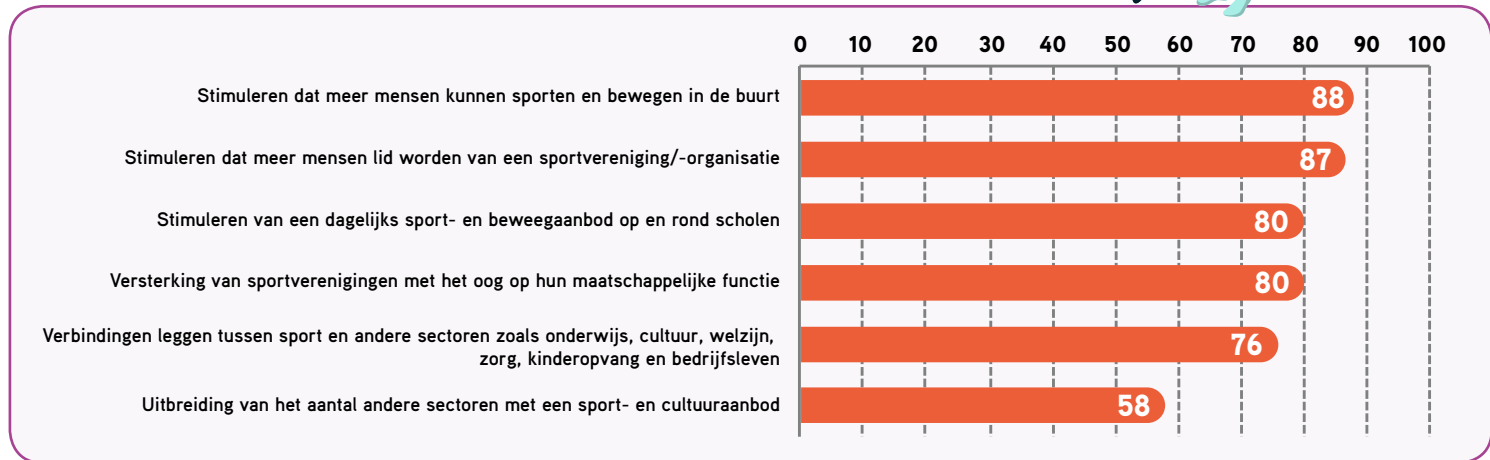
WAT ZIJN BUURTSPOORTCOACHES?

Buurtsportcoaches zijn functionarissen die veel organiseren en coördineren rondom sport en bewegen. Ruim 5.000 van deze professionals zijn in bijna alle Nederlandse gemeenten actief, en zij brengen in hun werk de sportsector vaak samen met een andere sector (zoals onderwijs of welzijn). Zij zetten bijvoorbeeld regionale samenwerkingsverbanden op, organiseren sportclinics op basisscholen of coördineren een sportloket waar mensen met een beperking sportadvies kunnen krijgen.

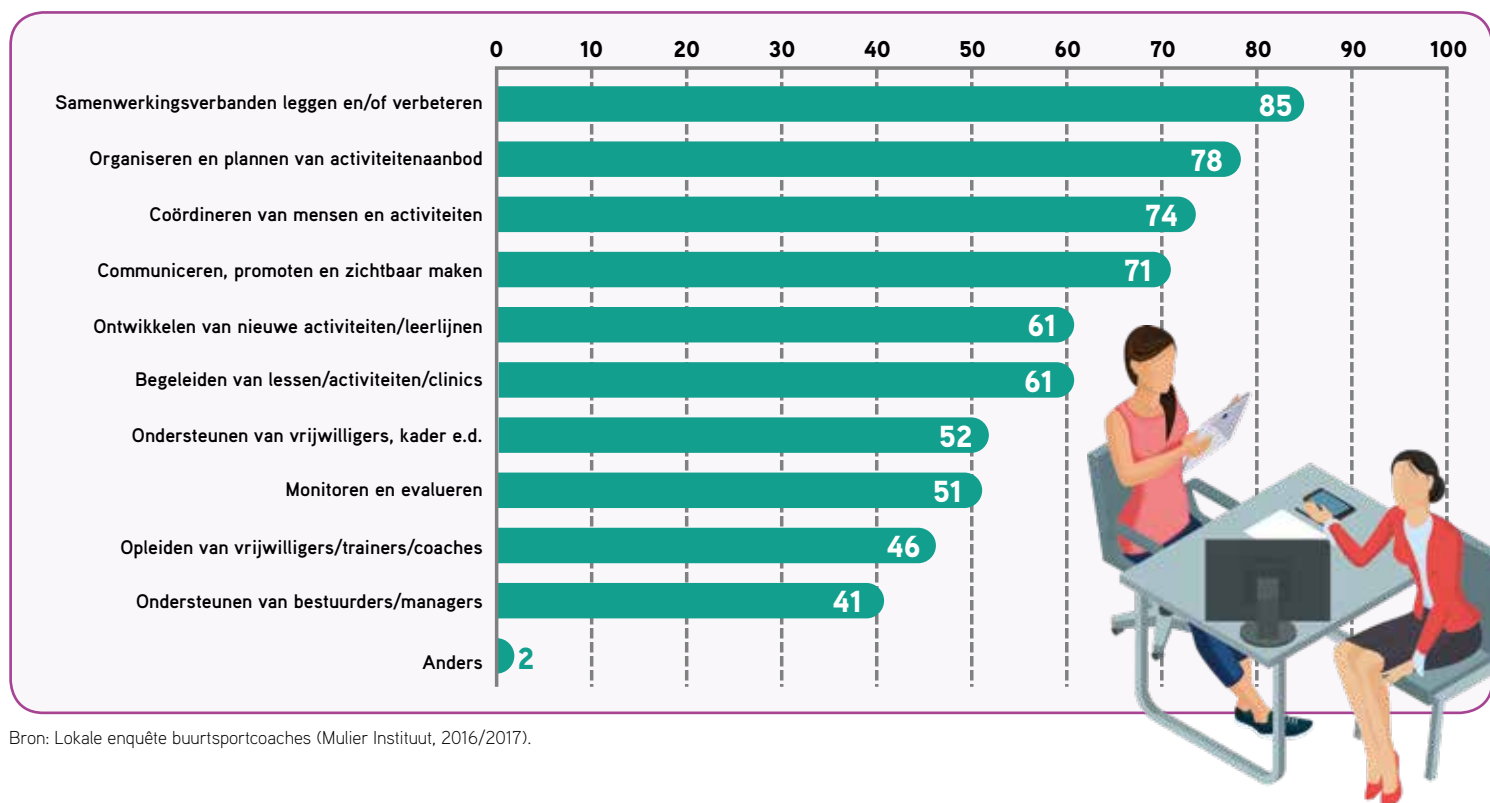

Figuur 1
Landelijke doelstellingen die buurtsportcoaches in de sector sport nastreven (in procenten, meer antwoorden mogelijk, n=321)

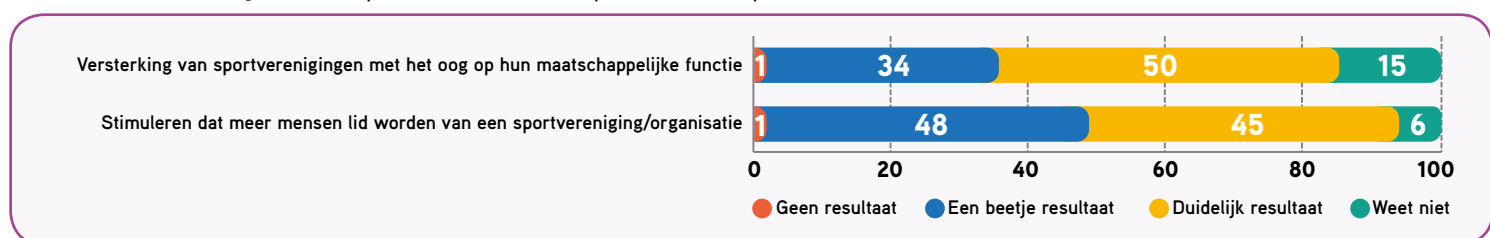
Bron: Lokale enquête buurtsportcoaches (Mulier Instituut, 2016/2017).

Figuur 2
Taken op of voor de sportvereniging en/of -aanbieders van buurtsportcoaches in de sector sport (in procenten, meer antwoorden mogelijk, n=321)

Bron: Lokale enquête buurtsportcoaches (Mulier Instituut, 2016/2017).

Figuur 3
Resultaat van de doelstellingen die buurtsportcoaches in de sector sport nastreven (in procenten, n=321)

Bron: Lokale enquête buurtsportcoaches (Mulier Instituut, 2016/2017).